

Vergaderjaar 2017–2018

34 845 XVI

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2017 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	Artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel	1
B.	Begrotingstoelichting	3
1.	Leeswijzer	3
2.	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	3
3.	De beleidsartikelen	5
4.	De niet-beleidsartikelen	21
5.	Financieel Beeld Zorg	25

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten, die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2017 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De in de begrotingsstaat opgenomen mutaties worden toegelicht in onderdeel B van deze artikelsgewijze toelichting, de zogenaamde begrotingstoelichting.

Tevens wordt in onderdeel B een actueel beeld gegeven van de uitgaven behorend tot het Budgettair Kader Zorg (BKZ) in het jaar 2017.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge

De Minister voor Medische Zorg,
B.J. Bruins

B. BEGROTINGSTOELICHTING

Hoofdstuk 1

1. LEESWIJZER

De mutaties in deze suppletoire begroting bestaan uit herschikkingen binnen de begrotingsuitgaven, overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken, financieringsverschuivingen en middelen die ten laste of ten gunste van het generale beeld aan de begroting van VWS worden toegevoegd of vrijvallen.

De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Najaarsnota 2017, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt.

Om de leesbaarheid van de toelichting op de beleidsartikelen te bevorderen zijn de volgende uitgangspunten toegepast:

- Naast de beleidsmatig relevante mutaties worden de mutaties toegelicht als het totale mutatiebedrag voor de uitgaven en ontvangsten op de instrumenten binnen een subartikelonderdeel hoger is dan € 2,5 miljoen. Het totale mutatiebedrag is het saldo van de mutaties bij de Miljoenennota en de overige mutaties 2^e suppletoire begroting. Eveneens kunnen bedragen onder deze norm worden toegelicht indien politiek relevant.
- Voor wat betreft de verplichtingenmutaties wordt per artikel enkel het saldo weergegeven. Verplichtingenmutaties van € 100 miljoen of meer worden toegelicht.

Voor wat betreft de uitgaven en ontvangsten behorend tot het Budgettair Kader Zorg worden voornamelijk mutaties die groter zijn dan € 10 miljoen toegelicht.

2. Overzicht belangrijkste (beleidsmatige) suppletoire mutaties 2017 (Najaarsnota)

Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2017 (Najaarsnota) Bedragen x € 1.000

	Artikel	
Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting		14.338.198
Stand 1ste suppletoire begroting		14.713.555
Vanwege de vertraging van de voorbereidingen om het ontsluiten van patiëntgegevens door ziekenhuizen en overige instellingen voor medisch-specialistische zorg te stimuleren zijn de uitgaven hiervoor in 2017 lager uitvallen (€ 12,6 miljoen). De regeling is gefaseerd in werking getreden. Het aantal aanvragen is wel al bekend en is conform raming.	2	- 12.601
De uitgaven ten behoeve van verwarde onverzekerde personen vallen fors lager uit dan eerder geraamd (€ 9,4 miljoen). De regeling is later in werking getreden en ook het aantal aanvragen blijft nog ver achter bij de eerdere ramingen.	2	- 9.389
De uitgaven op deze post zijn lager uitgevallen dan voorzien (€ 10,7 miljoen) doordat er minder aanvragen en lagere schadebedragen zijn ingediend dan vooraf was begroot op basis van potentiële omvang van de doelgroep en een onderzoek naar de aard en omvang van de financiële schade als gevolg van de problemen in de introductie van het trekkingsrecht pgb.	3	- 10.700
De uitgavenraming voor de BIKK is op basis van de Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau (CPB) bijgesteld (€ 33,1 miljoen).	3	33.100

	Artikel	
Dit betreft een overheveling van middelen (€ 6,4 miljoen) uit het gemeentefonds in verband met de kosten die de SVB maakt voor de uitvoering van het pgb-trekkingsrecht voor de Wmo 2015 en de Jeugdwet tezamen.	3	6.400
Instellingen die jeugdzorg verlenen en die vanwege de transitie jeugdzorg in de financiële problemen zijn gekomen, kunnen een beroep doen op de subsidieregeling Bijzondere transitiekosten Jeugdwet. Het aantal aanvragen voor deze regeling is in 2017 toegenomen. Het voor 2017 beschikbare budget bleek hierdoor niet toereikend en is daarom verhoogd (€ 20,1 miljoen).	5	20.072
Bij de augustusbesluitvorming in 2016 zijn structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor de Nederlandse topsport. In afwachting van een goed plan voor de inzet van deze middelen zijn die in eerste instantie op de aanvullende post bij Financiën geplaatst. Het afgelopen jaar is gewerkt aan dit plan en er is besloten om deze middelen onder andere in te zetten voor:		
• het investeren in talentvolle en kansrijke sportprogramma's,		
• het doorontwikkelen van de paralympische sport		
• overig flankerend beleid.		
Bij de augustusbesluitvorming in 2017 zijn deze middelen naar de VWS begroting overgeheveld (€ 10,3 miljoen).	6	10.300
De uitgavenraming zorgtoeslag is op basis van de actuele raming van het Centraal Planbureau naar beneden bijgesteld (circa € 18,3 miljoen).	8	- 18.293
Overig		- 22.016
Stand 2de suppletoire begroting 2017		14.710.428

Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2017 (Najaarsnota) Bedragen x € 1.000

	Artikel	Ontvangsten
Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting		89.537
Stand 1ste suppletoire begroting		137.393
De meerontvangsten van zijn het gevolg van de vaststelling van de bijdragen over 2016 van het Rijksvaccinatieprogramma.	1	5.000
Door lagere gerealiseerde operationele kosten in 2016 is van het CIZ € 4,4 miljoen ontvangen.	3	4.400
De ontvangsten zijn lager omdat minder subsidiebedragen zijn teruggevorderd dan geraamd	5	- 4.000
De hogere ontvangsten worden veroorzaakt door een eenmalige ontvangst van de provincie Zuid-Holland. Deze ontvangst was verwacht in 2016 maar is uiteindelijk in 2017 gerealiseerd. Het betreft hier provinciale reserves die bedoeld zijn voor dekking van de kosten van de subsidieregeling Bijzondere transitiekosten Jeugdwet.	5	8.500
De ontvangstenraming wordt ten opzichte van de eerste suppletoire begroting verhoogd met € 9,8 miljoen. Dit betreffen ontvangsten van agentschappen en raden voor betalingen aan SSO's (€ 9,4 miljoen) en het kernministerie (€ 0,5 miljoen).	10	9.858
Overig		6.270
Stand 2^e suppletoire begroting 2017		167.421

2.1 Wettelijke basis

De Stichting Landelijk Platform Dienstenvouchers ontvangt een financiële bijdrage van € 36.552 om het exploitatietekort over 2016 te dekken. Dit met als doel de instandhouding van het systeem van dienstenvouchers.

3. HET BELEID

3.1. De Beleidsartikelen

Artikel 1 Volksgezondheid

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 1.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Verplichtingen	646.009	644.944	34.704	- 10.536	669.112
Uitgaven	653.099	644.348	- 6.496	- 10.886	626.966
Waarvan juridisch verplicht	96,1%				
1. Gezondheidsbescherming	104.232	111.827	- 942	- 1.425	109.460
<i>Subsidies</i>	4.251	6.502	75	- 1.510	5.067
Uitvoering landelijke nota gezondheidsbeleid / Nationaal Programma Preventie	4.247	6.291	75	- 1.510	4.856
Overig	4	211	0	0	211
<i>Opdrachten</i>	1.450	4.523	- 2.522	- 330	1.671
Aanschaf Jodiumtabletten	0	0	357	0	357
Overig	1.450	4.523	- 2.879	- 330	1.314
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	98.430	100.690	1.503	529	102.722
Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit	81.550	81.550	0	210	81.760
RIVM: wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed	15.846	18.179	1.011	492	19.682
Overig	1.034	961	492	- 173	1.280
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	101	112	2	- 114	0
College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden	101	112	2	- 114	0
Lokaal verbinden	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0
2. Ziektepreventie	477.291	458.291	- 7.941	- 9.979	440.371
<i>Subsidies</i>	247.469	232.236	- 344	455	232.347
Ziektepreventie	16.337	10.004	- 1.463	- 880	5.916
RIVM: Regelingen publieke en seksuele gezondheid	204.824	201.824	2.140	1.335	207.144
Niet Invasieve Prenatale Test (NIPT)	26.308	20.408	- 1.021	0	19.287
<i>Opdrachten</i>	11.528	11.448	- 10.143	- 850	455
(Vaccin)onderzoek	10.270	10.270	- 10.270	0	0
Overig	1.258	1.178	127	- 850	455
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	217.315	213.628	2.529	- 9.584	206.573
RIVM: Opdrachtverlening Centra	217.315	213.628	2.529	- 9.584	206.573
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	979	979	17	0	996
Overig	979	979	17	0	996
3. Gezondheidsbevordering	53.827	55.410	685	643	56.738
<i>Subsidies</i>	33.744	37.235	1.223	178	38.636
Preventie van schadelijk middelengebruik (alcohol, drugs en tabak)	7.515	8.297	723	0	9.020
Gezonde leefstijl en gezond gewicht	12.270	13.160	225	0	13.385

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Letselpreventie	4.207	4.207	81	0	4.288
Bevordering kwaliteit en toegankelijkheid zorg	4.472	6.103	127	0	6.230
Bevordering van seksuele gezondheid	2.767	2.767	49	125	2.941
Overig	2.513	2.701	18	53	2.772
<i>Opdrachten</i>	<i>4.814</i>	<i>3.731</i>	<i>- 110</i>	<i>- 20</i>	<i>3.601</i>
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	3.100	3.100	0	0	3.100
Communicatie verhoging leeftijdsgrenzen alcohol en tabak	1.060	0	0	0	0
Overig	654	631	- 110	- 20	501
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>190</i>	<i>641</i>	<i>- 293</i>	<i>500</i>	<i>848</i>
Overig	190	641	- 293	500	848
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>700</i>	<i>34</i>	<i>12</i>	<i>0</i>	<i>46</i>
Overig	700	34	12	0	46
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>14.379</i>	<i>13.769</i>	<i>- 147</i>	<i>- 15</i>	<i>13.607</i>
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	13.932	13.422	0	155	13.577
Overig	447	347	- 147	- 170	30
4. Ethiek	17.749	18.820	1.702	- 125	20.397
<i>Subsidies</i>	<i>16.688</i>	<i>17.700</i>	<i>1.692</i>	<i>- 125</i>	<i>19.267</i>
Abortusklinieken	15.523	15.634	1.671	0	17.305
Beleid Medische Ethiek	1.165	2.066	21	- 125	1.962
<i>Opdrachten</i>	<i>332</i>	<i>332</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>336</i>
Overig	332	332	4	0	336
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>729</i>	<i>788</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	<i>794</i>
CIBG: Uitvoeringstaken medische ethiek	729	788	6	0	794
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
ZiNL: Rijksbijdrage abortusklinieken	0	0	0	0	0
Ontvangsten	7.403	8.403	8.300	1.400	18.103
Bestuurlijke boetes	4.252	4.252	0	1.300	5.552
Overig	3.151	4.151	8.300	100	12.551

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

1. Gezondheidsbescherming

Opdrachten

Dit budget wordt verlaagd met € 2,8 miljoen. Voor de distributie van de jodiumtabletten en hieraan gerelateerde communicatieactiviteiten is € 2,5 miljoen overgeheveld naar artikel 4 Zorgbreed beleid. Verder is geen beroep nodig geweest op het budget crisisbeheer (opvang eerste kosten in geval van crisis). Hierdoor is € 0,2 miljoen vrijgevallen. Aanvullend veroorzaken diverse kleine mutaties veroorzaken per saldo een afname van het budget met € 0,1 miljoen.

2. Ziektepreventie

Subsidies

RIVM: Regeling publieke en seksuele gezondheid

Het budget is met € 2,2 miljoen verhoogd voor de loonbijstelling tranche 2017. Voorts is het budget met € 1,3 miljoen verhoogd in verband met de nabetaling aan de Screeningsorganisaties voortvloeiend uit de vaststelling van de subsidies over het jaar 2016.

Opdrachten

(Vaccin)onderzoek

Zoals in de VWS-begroting 2017 is gemeld wordt het vaccinonderzoek (€ 5,8 miljoen), de ontwikkeling van het RSV-vaccin (€ 2,8 miljoen) en het onderzoek naar alternatieven voor dierproeven (€ 1,7 miljoen) uitgevoerd door de Stichting Antonie van Leeuwenhoek. Het budget is hiervoor overgeboekt naar artikel 10 apparaatsuitgaven

Bijdragen aan agentschappen

RIVM: Opdrachtverlening Centra

Het budget is met € 2,5 miljoen verhoogd voor de loonbijstelling tranche 2017. Verder vallen de uitgaven in het kader van het Rijksvaccinatieprogramma € 4 miljoen lager uit dan voorzien door een lager geboortecijfer dan de CBS-prognose en een lagere vaccinatiegraad voor vrijwel alle vaccinaties. Voorts kon door de demissionaire staat van het kabinet geen verder vervolg worden gegeven aan de uitbreiding van de neonatale hielprikscreening (€ 2,2 miljoen). Ook kost de voorbereiding van de invoering van de maternale kinkhoestvaccinatie meer tijd dan verwacht (€ 1 miljoen). Tot slot valt de loonbijstelling incidenteel vrij doordat voor het RIVM vaste tarieven zijn vastgesteld voor 2017 (€ 2,2 miljoen) en is € 0,2 miljoen overgeheveld naar het onderdeel Gezondheidsbescherming voor de meerkosten van de bestrijding van exotische muggen door de NVWA.

Ontvangsten

Overig

De meerontvangsten van € 8,4 miljoen zijn het gevolg van de vaststelling van de bijdragen over 2016 van het Rijksvaccinatieprogramma (€ 5 miljoen), het Nationaal Programma Griep (€ 1,6 miljoen), de Neonatale Hielprik Screening (€ 0,9 miljoen) en de PSIE (€ 0,9 miljoen).

Artikel 2 Curatieve zorg

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 2.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting	Stand 2 ^e suppletoire begroting	
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Verplichtingen	675.197	683.806	2.795.206	- 23.765	3.455.247
Uitgaven	3.816.813	3.783.625	- 13.389	- 24.342	3.745.894
Waarvan juridisch verplicht (%)	99,5%				
1. Kwaliteit en veiligheid	163.134	175.740	- 11.829	- 9.340	154.571
<i>Subsidies</i>	<i>154.054</i>	<i>157.707</i>	<i>- 10.579</i>	<i>- 6.523</i>	<i>140.605</i>
IKNL en NKI	51.730	51.730	0	0	51.730
Zwangerschap en geboorte Registratie en uitwisseling zorggegevens (PALGA)	3.819	6.819	35	- 458	6.396
Nictiz	3.647	3.647	0	0	3.647
Ontsluiten patiëntgegevens ziekenhuizen	5.412	5.412	- 5.412	0	0
Orgaandonatie en transplantatie	35.000	35.000	- 12.433	- 168	22.399
Onderzoek Onco XL	11.214	10.281	0	0	10.281
FES/LSH projecten	2.000	2.000	0	- 2.000	0
UMC Groningen: Lifelines project	1.085	1.085	0	0	1.085
Expertisefunctie zintuigelijk gehandicapten	0	0	0	0	0
Antibioticaresistentie	21.633	21.633	0	0	21.633
Inloophuizen kankerpatiënten	7.500	7.500	- 1.000	0	6.500
Uitvoering Agenda gepast gebruik en transparantie ggz	450	450	0	0	450
Prinses Maxima Centrum (PMC)	2.500	2.500	0	0	2.500
Overig	0	4.000	0	0	4.000
	8.064	5.650	8.231	- 3.897	9.984
<i>Opdrachten</i>	<i>5.631</i>	<i>7.967</i>	<i>- 920</i>	<i>- 1.618</i>	<i>5.429</i>
Publiekscampagne orgaandonatie	1.720	1.848	0	- 61	1.787
Overig	3.911	6.119	- 920	- 1.557	3.642
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>3.449</i>	<i>7.966</i>	<i>52</i>	<i>176</i>	<i>8.194</i>
CIBG: Donorregister	2.380	3.392	0	0	3.392
Overig	1.069	4.574	52	176	4.802
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.718</i>	<i>- 1.375</i>	<i>343</i>
Overig	0	0	1.718	- 1.375	343
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>	<i>0</i>	<i>2.100</i>	<i>- 2.100</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Beschikbaarheid Medische producten	0	2.100	- 2.100	0	0
2. Toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg	3.468.912	3.476.127	- 957	- 11.549	3.463.621
<i>Subsidies</i>	<i>31.217</i>	<i>34.763</i>	<i>349</i>	<i>- 8.325</i>	<i>26.787</i>
Sluitende aanpak verwarde personen	14.000	14.000	211	- 9.600	4.611
Eerstelijns gezondheidscentra in VINEX-gebieden	2.000	2.000	0	0	2.000
Anonieme e-mental health	0	0	0	0	0
Vertrouwenspersoon in de ggz	6.204	6.204	0	0	6.204
Suicidepreventie	4.062	4.212	0	0	4.212
Ondersteuning tolken huisartsen consulten nieuwe statushouders	0	1.247	0	0	1.247
Kwaliteitsimpuls apothekers	2.823	236	0	0	236
Overig	2.128	6.864	138	1.275	8.277
<i>Bekostiging</i>	<i>3.424.884</i>	<i>3.429.324</i>	<i>570</i>	<i>0</i>	<i>3.429.894</i>
Rijksbijdrage Zorgverzekeringsfonds voor financiering van verzekerden 18-	2.490.500	2.490.500	0	0	2.490.500
Rijksbijdrage dempen premie ten gevolgen van HLZ	902.000	902.000	0	0	902.000
Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen	32.384	36.824	570	0	37.394
<i>Opdrachten</i>	<i>10.852</i>	<i>6.267</i>	<i>- 1.896</i>	<i>- 676</i>	<i>3.695</i>
Uitvoeren visie geneesmiddelen	2.000	2.000	- 622	0	1.378

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting	Stand 2 ^e suppletoire begroting	
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Kwaliteit, veiligheid, doelmatigheid hulpmiddelen	1.000	1.000	0	- 643	357
Overig	7.852	3.267	- 1.274	- 33	1.960
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>1.328</i>	<i>1.640</i>	<i>20</i>	<i>583</i>	<i>2.243</i>
CIBG: WPG/GVS/APG	1.328	1.640	20	583	2.243
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>631</i>	<i>4.133</i>	<i>0</i>	<i>- 3.131</i>	<i>1.002</i>
ZiNL: Uitvoering Compensatie kosten van zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen	631	0	0	0	0
Gepast gebruik medische producten	0	3.125	0	- 2.123	1.002
Overig	0	1.008	0	- 1.008	0
3. Ondersteuning van het stelsel	184.767	131.758	- 603	- 3.453	127.702
<i>Subsidies</i>	<i>1.362</i>	<i>5.082</i>	<i>125</i>	<i>- 2.836</i>	<i>2.371</i>
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen	1.221	1.221	22	0	1.243
Overgang integrale tarieven medisch-specialistische zorg	0	2.720	0	- 2.640	80
Overig	141	1.141	103	- 196	1.048
<i>Bekostiging</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.126</i>	<i>1.126</i>
Afwikkeling algemene kas ZFW	0	0	0	1.126	1.126
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>105.926</i>	<i>104.142</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>104.142</i>
Overgangsregeling FLO/VUT ouderenregeling ambulancepersoneel	24.836	23.036	0	0	23.036
Schadevergoeding Erasmus MC	81.000	81.000	0	0	81.000
Overig	90	106	0	0	106
<i>Opdrachten</i>	<i>4.593</i>	<i>5.261</i>	<i>51</i>	<i>- 782</i>	<i>4.530</i>
Risicoverevening	1.906	2.271	21	- 275	2.017
Uitvoering zorgverzekeringstelsel	502	847	6	- 230	623
Patiëntenvervoer Waddeneilanden	0	0	0	0	0
Overig	2.185	2.143	24	- 277	1.890
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>15.586</i>	<i>15.576</i>	<i>230</i>	<i>- 275</i>	<i>15.531</i>
CJIB: Onverzekerden en wanbetalers	15.586	15.576	230	- 275	15.531
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>53.147</i>	<i>1.634</i>	<i>- 1.073</i>	<i>- 559</i>	<i>2</i>
Zorginstituut Nederland: Onverzekerden en wanbetalers	42.642	1.159	- 600	- 559	0
Zorginstituut Nederland: Doorlichten pakket	10.355	0	0	0	0
Overig	150	475	- 473	0	2
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	<i>4.153</i>	<i>63</i>	<i>64</i>	<i>- 127</i>	<i>0</i>
VenJ: Bijdrage C2000	4.153	63	64	- 127	0
Ontvangsten	60.955	79.055	- 77.002	1.399	3.452
Wanbetalers en onverzekerden	59.902	74.902	- 74.902	0	0
IJsselmeerziekenhuizen	0	1.000	0	0	1.000
Overig	1.053	3.153	- 2.100	1.399	2.452

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

Verplichtingen

Voor het in 2017 aangaan van de verplichtingen ten behoeve van de rijksbijdrage Zorgverzekeringsfonds voor de financiering van verzekerden 18- voor 2018, is verplichtingenbudget overgeheveld van 2018 naar 2017 (circa € 2,6 miljard).

1. Kwaliteit en veiligheid

Subsidies

Ontsluiten patiëntgegevens ziekenhuizen

Vanwege de vertraging van de voorbereidingen om het ontsluiten van patiëntgegevens door ziekenhuizen en overige instellingen voor medisch-specialistische zorg te stimuleren zijn de uitgaven hiervoor in 2017 lager uitvallen (€ 12,6 miljoen). De regeling is gefaseerd in werking getreden. Het aantal aanvragen is wel al bekend en is conform raming.

Nictiz

De middelen voor Nictiz zijn vanwege een herschikking overgeheveld naar artikel 4 Zorgbreed beleid (€ 5,5 miljoen)

Overig

Hier zijn middelen geraamd voor de loonbijstelling 2017 ten behoeve een aantal gesubsidieerde instellingen (€ 2,3 miljoen) en voor subsidie aan de Nederlandse Vereniging Ziekenhuizen voor het project Zorg-cert kwartiermakers. (€ 0,9 miljoen). Daarnaast zijn hier middelen geraamd voor perfusie-initiatieven in academische ziekenhuizen (€ 1,2 miljoen).

2. Toegankelijkheid en betaalbaarheid van zorg

Subsidies

Sluitende aanpak verwarde personen

In 2017 is zeer beperkt gebruik gemaakt van de subsidieregeling waarmee financiële belemmeringen om medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerde personen te verlenen, worden weggenomen. De regeling is ingezet ter ondersteuning van de aanpak van personen met verward gedrag. De regeling is later in werking getreden en ook het aantal aanvragen blijft nog ver achter bij de eerdere ramingen. Bezien wordt of de regeling op een aantal onderdelen vereenvoudigd kan worden.

3. Bevorderen werking van het stelsel

Subsidies

Overgang integrale tarieven medisch-specialistische zorg

In 2017 is zeer beperkt gebruik gemaakt van de subsidieregeling waarmee medisch specialisten in de periode 2017–2019 worden gefaciliteerd bij de overstap naar loondienst. De gereserveerde middelen die in 2017 niet nodig zijn, blijven beschikbaar voor uitgaven in 2018 (€ 2,6 miljoen).

Ontvangsten

Als gevolg van de overheveling van de burgerregelingen van het ZiNL naar het CAK zijn de raming van de ontvangen overgeheveld van artikel 2 Curatieve zorg naar artikel 4 (€ 77 miljoen). Dit bedrag bestaat uit € 74,9 miljoen van de post Wanbetalers en onverzekerden en € 2,1 miljoen van de post Overig.

Artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 3.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutaties 2° supplettoire begroting	Stand 2° supplettoire begroting	
			Mutaties Miljoe- nennota	Overige mutaties	
Verplichtingen	317.872	299.958	3.580.382	- 17.993	3.862.347
Uitgaven	3.768.067	3.800.349	45.582	- 17.993	3.827.938
Waarvan juridisch verplicht (%)	99,4%				
1. Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen	87.815	97.546	805	- 4.338	94.013
<i>Subsidies</i>	21.435	32.975	- 3.228	- 2.384	27.363
Movisie	7.225	7.225	0	0	7.225
Volwaardig meedoen	1.700	1.700	0	0	1.700
Wmo-werkplaatsen	2.600	2.600	0	0	2.600
Systeemverantwoordelijkheid	0	8.146	0	- 1.400	6.746
Ondersteuning vrijwilligers	1.000	1.000	0	0	1.000
Mezzo	3.160	3.160	0	- 500	2.660
Siriz (opvang specifieke groepen)	1.500	1.500	0	0	1.500
Aanpak Laaggeletterdheid	2.000	2.000	- 2.000	0	0
Werkagenda informele voorziening	0	2.770	0	0	2.770
VN-voorziening rechten van personen met een handicap	0	1.000	0	0	1.000
Overig	2.250	1.874	- 1.228	- 484	162
<i>Inkomenoverdrachten</i>	0	0	0	0	0
INK Mantelzorg ondersteuning	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	66.380	64.571	4.033	- 1.954	66.650
Bovenregionaal gehandicaptenvervoer	60.652	60.652	1.200	0	61.852
Evaluatie Wmo 2015	1.680	500	0	0	500
Categorale opvang slachtoffers mensenhandel	1.700	1.700	0	0	1.700
Aanpak laaggeletterdheid	0	0	2.000	- 1.191	809
Overig	2.348	1.719	833	- 763	1.789
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	0	0	0	0	0
SVB: uitvoering Regeling maatschappelijke ondersteuning	0	0	0	0	0
2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten	3.680.252	3.702.803	44.777	- 13.655	3.733.925
<i>Subsidies</i>	112.761	115.310	3.756	- 17.514	101.552
Compensatieregeling pgb-trekkingsrechten	0	13.200	- 4.000	- 6.700	2.500
Vilans	4.689	4.754	0	78	4.832
Centrum Consultatie en Expertise (CCE)	11.158	11.401	- 133	182	11.450
InVoorZorg! (IVZ)	6.933	4.782	- 1.161	0	3.621
Joodse en Indische instellingen	2.415	2.415	- 1	0	2.414
Palliatieve zorg	23.610	24.151	27	85	24.263
Dementie	3.200	3.406	0	0	3.406
Waardigheid en trots	25.000	25.000	6.823	- 3.846	27.977
Anitibioticaresistentie	2.000	3.400	0	- 881	2.519
Kwaliteit gehandicaptenzorg	5.800	2.300	0	365	2.665
Kennisinfrastructuur	0	0	3.394	- 541	2.853
Overig	27.956	20.501	- 1.193	- 6.256	13.052
<i>Bekostiging</i>	3.463.300	3.483.600	33.100	0	3.516.700
Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)	3.463.300	3.483.600	33.100	0	3.516.700
<i>Opdrachten</i>	3.407	2.569	37	418	3.024
Overig	3.407	2.569	37	418	3.024
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	55	0	0	0	0

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting	Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties
CIBG: Opdrachtgeverschap	0	0	0	0
Overig	55	0	0	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>100.729</i>	<i>101.324</i>	<i>7.884</i>	<i>3.441</i>
Uitvoeringskosten SVB pgb trekkingsrechten	35.100	40.600	7.018	3.041
Centrum Indicatiestelling Zorg	63.073	60.724	866	400
ZiNL: iWlz	2.000	0	0	0
Overig	556	0	0	0
Ontvangsten	3.441	10.191	0	4.400
Overig	3.441	10.191	0	4.400

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

Verplichtingen

Voor het aangaan in 2017 van de verplichtingen van de bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK) voor 2018 is verplichtingenbudget overgeheveld van 2018 naar 2017 (circa € 3,5 miljard).

2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten

Subsidies

Compensatieregeling pgb-trekkingsrechten

De uitgaven op deze post zijn lager uitgevallen dan voorzien (€ 10,7 miljoen) doordat er minder aanvragen en lagere schadebedragen zijn ingediend dan vooraf was begroot op basis van potentiële omvang van de doelgroep en een onderzoek naar de aard en omvang van de financiële schade als gevolg van de problemen in de introductie van het trekkingsrecht pgb.

Waardigheid en trots

De uitgaven in het kader van het programma Waardigheid & Trots zijn € 3 miljoen lager uitgevallen dan geraamd, door onder andere een ander dan voorzien tempo ten aanzien van de regionale samenwerking.

Kennisinfrastructuur

Deze middelen (€ 2,9 miljoen) worden ingezet ten behoeve van de versterking van de kennisinfrastructuur in de langdurige zorg. Het gaat om het kunnen doen van onderzoek, onder andere door de academische werkplaatsen, een onderzoeksprogramma en het oprichten van een kwaliteitskoepel door beroepsgroepen gericht op het ontwikkelen van richtlijnen en protocollen ter versterking van het professioneel handelen (zie VWS ontwerpbegroting 2018 TK 34755 XVI).

Overig

Op het instrument subsidies zijn de uitgaven lager dan geraamd. Dit komt onder andere doordat een aantal voorgenomen subsidies niet of in mindere mate zijn doorgegaan.

Bekostiging

Bijdrage in kosten van kortingen (BIKK)

De uitgavenraming voor de BIKK is op basis van de Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau (CPB) bijgesteld (€ 33,1 miljoen).

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Uitvoeringskosten SVB pgb trekkingsrechten

Dit betreft een overheveling van middelen (€ 6,4 miljoen) uit het gemeentefonds in verband met de kosten die de SVB maakt voor de uitvoering van het pgb-trekkingsrecht voor de Wmo 2015 en de Jeugdwet tezamen. Daarnaast is € 2,5 miljoen overgeboekt vanuit de beschikbare middelen op het BKZ behoeve van ICT-kosten. Tot slot is het budget verhoogd met € 0,6 miljoen door de loonbijstelling.

Ontvangsten

De ontvangstenraming wordt met € 4,4 miljoen bijgesteld. Dit houdt voornamelijk verband met de terugontvangsten van het CIZ. Voornaamste oorzaak zijn de lagere gerealiseerde operationele kosten 2016.

Artikel 4 Zorgbreed beleid

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 4.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting	Stand 2 ^e suppletoire begroting	
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Verplichtingen	811.100	729.007	159.340	163.719	1.052.066
Uitgaven	915.450	981.702	25.735	- 14.530	992.907
Waarvan juridisch verplicht (%)	97,0%				
1. Positie cliënt	24.796	26.924	3.861	- 640	30.145
<i>Subsidies</i>	<i>20.615</i>	<i>20.615</i>	<i>315</i>	<i>- 660</i>	<i>20.270</i>
Patiënten- en gehandicaptenorganisaties	20.337	20.337	0	- 355	19.982
Overig	278	278	315	- 305	288
<i>Oprichtingen</i>	<i>4.181</i>	<i>6.309</i>	<i>3.546</i>	<i>20</i>	<i>9.875</i>
Ondersteuning cliëntorganisaties	3.798	3.798	- 238	0	3.560
Campagnebudget Communicatie	0	0	3500	20	3.520
Overig	383	2.511	284	0	2.795
2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	439.622	451.405	343	- 7.345	444.403
<i>Subsidies</i>	<i>424.856</i>	<i>429.786</i>	<i>156</i>	<i>- 7.850</i>	<i>422.092</i>
Kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg	200.000	200.000	0	0	200.000
Stageplaatsen zorg / Stagefonds	112.020	112.020	0	0	112.020
Publieke Gezondheidszorgopleidingen	21.000	21.000	0	- 1.000	20.000
Vaccinatie stageplaatsen zorg	4.800	4.800	0	- 700	4.100
Opleiding tot verpleegkundig specialist/physician assistent	38.800	26.800	0	- 1.800	25.000
Opleidingsplaatsen jeugd ggz	1.550	1.550	0	- 1.000	550
Versterking regionaal onderwijs- en arbeidsmarktbeleid	11.500	36.500	0	0	36.500
Innovatie, beroepen en opleidingen	12.000	12.000	0	0	12.000

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting	Stand 2 ^e suppletoire begroting	
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Vernieuwing arbeidsmarkt sociaal domein	2.000	2.000	0	0	2.000
Veilige gegevensuitwisseling en authenticatie in de zorg	5.122	5.122	0	0	5.122
Pilots Opleiding tot ziekenhuisarts	4.500	4.500	0	0	4.500
Overig	11.564	3.494	156	- 3.350	300
<i>Opdrachten</i>	<i>8.293</i>	<i>7.450</i>	<i>91</i>	<i>- 195</i>	<i>7.346</i>
Arbeidsmarktonderzoek	2.000	2.000	0	0	2.000
Celsus	800	800	0	0	800
Overig	5.493	4.650	91	- 195	4.546
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>6.473</i>	<i>14.169</i>	<i>96</i>	<i>700</i>	<i>14.965</i>
CIBG: Bijdrage voor onder andere UZI-register, BIG-register en SVB-Z	6.073	13.769	96	700	14.565
RIVM: opleiding publiekegezondheidssector en kosten van ziekten	400	400	0	0	400
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
ZiNL: sectie Zorgberoepen en opleidingen	0	0	0	0	0
3. Kwaliteit, transparantie en kennisontwikkeling	147.789	158.982	13.999	- 6.704	166.277
<i>Subsidies</i>	<i>13.524</i>	<i>14.328</i>	<i>8.869</i>	<i>- 426</i>	<i>22.771</i>
Nivel	5.682	5.682	89	0	5.771
Programma Innovatie en zorgvernieuwing	7.842	3.646	138	72	3.856
Zorginformatie	0	0	8.731	- 498	8.233
Jaar van de transparantie	0	5.000	0	- 1.000	4.000
Overig	0	0	- 89	1.000	911
<i>Opdrachten</i>	<i>1.797</i>	<i>1.797</i>	<i>2.480</i>	<i>- 1.151</i>	<i>3.126</i>
Programma Innovatie en zorgvernieuwing	1.300	1.300	14	42	1.356
Overig	497	497	2.466	- 1.193	1.770
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>4.550</i>	<i>4.050</i>	<i>917</i>	<i>- 811</i>	<i>4.156</i>
CIBG: WTZI en JMV	4.000	3.820	0	0	3.820
Overig	550	230	917	- 811	336
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>127.918</i>	<i>138.807</i>	<i>1.733</i>	<i>- 4.316</i>	<i>136.224</i>
ZonMw: programmering	127.768	138.337	1.731	- 3.844	136.224
Overig	150	470	2	- 472	0
4. Inrichten uitvoeringsactiviteiten	187.343	224.696	5.940	- 4.241	226.395
<i>Subsidies</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Uitvoering Wtcg	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	<i>401</i>	<i>401</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>405</i>
Uitvoering Wtcg	0	0	0	0	0
Overig	401	401	4	0	405
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>186.912</i>	<i>224.265</i>	<i>5.936</i>	<i>- 4.241</i>	<i>225.960</i>
CAK	76.353	116.437	2.898	1.200	120.535
NZa	55.794	55.794	2.072	- 2.281	55.585
Zorginstituut Nederland	52.207	49.476	920	- 3.083	47.313
CSZ	2.558	2.558	46	- 104	2.500
CBZ	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	27	27
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	<i>30</i>	<i>30</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>30</i>
EZ: ACM	0	0	0	0	0
Overig	30	30	0	0	30
5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland	113.945	117.360	1.592	5.000	123.952
<i>Subsidies</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
<i>Bekostiging</i>	113.945	117.360	1.592	5.000	123.952
Zorg en welzijn	111.607	114.630	1.592	5.000	121.222
Overig	2.338	2.730	0	0	2.730
6. Voorkomen oneigenlijk gebruik en aanpak fraude	1.955	2.335	0	- 600	1.735
<i>Subsidies</i>	1.500	1.500	0	0	1.500
Overig	1.500	1.500	0	0	1.500
<i>Opdrachten</i>	455	835	0	- 600	235
Overig	455	835	0	- 600	235
Ontvangsten	4.858	4.858	82.002	- 2.000	84.860
Overig	4.858	4.858	82.002	- 2.000	84.860

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

1. Positie Cliënt

Opdrachten

Campagnebudget communicatie

Voor de distributie van de jodiumtabletten en hieraan gerelateerde communicatieactiviteiten is € 2,5 miljoen overgeheveld vanuit artikel 1 Volksgezondheid. Daarnaast is voor 2018 € 1 miljoen aan het programma-budget toegevoegd om aan communicatieverzoeken binnen het ministerie te kunnen voldoen.

2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt

Subsidies

Overig

VWS is in overleg met de sector hoe het opleiden van onder andere (gespecialiseerd) verpleegkundigen die buiten het ziekenhuis zorg verlenen een impuls gegeven kan worden. De voorstellen zijn nog niet voldoende uitgewerkt waardoor de middelen dit jaar niet tot besteding zullen komen.

3. Kwaliteit, transparantie en kennisontwikkeling

Subsidies

Zorginformatie

De middelen voor NICTIZ zijn vanwege een herschikking van activiteiten overgeheveld vanuit artikel 2 Curatieve zorg (€ 5,5 miljoen). In het voorjaar zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van informatiebeleid in de zorg. Deze middelen zijn bij eerste suppletoire begroting op artikel 10 apparaatsuitgaven geplaatst, maar worden nu naar de juiste beleidsartikelen overgeheveld. Hiervoor wordt er € 3,1 miljoen overgeheveld. Daarnaast zijn er diverse kleine mutaties (€ - 0,4 miljoen) verwerkt.

4. Inrichten uitvoeringsactiviteiten

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

CAK

Bij de overheveling van de burgerregelingen naar het CAK en het scheiden van de verantwoordingsstukken van het CAK is gebleken dat een correctie nodig is op de in het verleden verstrekte vergoeding voor beheerskosten van het CAK van € 1,2 miljoen. Daarnaast is het budget met € 2,3 miljoen verhoogd als gevolg van de loonbijstellingen. Tot slot is voor het herstel- en verbeterplan burgerregelingen € 0,6 miljoen overgeheveld vanuit artikel 2 Curatieve zorg.

5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland

Bekostiging

Zorg en Welzijn

Tijdens de afronding van de onderhandelingen tussen het ziekenhuis op Bonaire en het Zorgverzekeringskantoor Caribisch Nederland over het zorgcontract voor de jaren 2017 en 2018 en het afrekenen over de jaren daarvoor, is toegezegd dat zou worden gezien of een compensatie voor te lage bevoorschotting in 2016 op zijn plaats is. Uit het in september 2017 ontvangen jaarverslag over 2016 van het ziekenhuis is nu gebleken dat het ziekenhuis inderdaad € 5 miljoen te weinig heeft ontvangen over 2016. Middels deze toevoeging aan het budget voor de zorg op Caribisch Nederland wordt het Zorgverzekeringskantoor Caribisch Nederland in staat gesteld het ziekenhuis in 2017 hiervoor te compenseren. Daarnaast is het budget met € 1,6 miljoen verhoogd als gevolg van de loonbijstellingen.

Ontvangsten

Als gevolg van de overheveling van de uitvoering van de burgerregelingen van het ZiNL naar het CAK zijn de ramingen van de ontvangsten wanbetalers en onverzekerden overgeheveld van artikel 2 Curatieve zorg (€ 77 miljoen).

De ontvangsten in het kader van de aanpak van wanbetalers waren in het voorjaar te hoog geraamd, dit wordt nu gecorrigeerd (– € 5,4 miljoen). Ook is € 5 miljoen ontvangen als gevolg van de vaststelling van de bijdrage van ZonMw over 2016 op basis van de ingediende verantwoording.

Tot slot is bij de eerste supplettoire wet een boeking in verband met het positieve resultaat van de NZa abusievelijk op artikel 9 geboekt. Dit wordt nu hersteld met een overheveling van € 3,4 miljoen naar artikel 4.

Artikel 5 Jeugd

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 5.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Verplichtingen	82.531	95.216	1.559	16.307	113.082
Uitgaven	82.531	107.716	1.559	16.307	125.582
Waarvan juridisch verplicht (%)	44,5%				
1. Laagdrempelige ondersteuning bij het opvoeden en opgroeien	0	0	0	0	0
2. Noodzakelijke en passende zorg	0	0	0	0	0
3. Effectief en efficiënt werkend jeugdinstel	82.531	107.716	1.559	16.307	125.582
<i>Subsidies</i>	<i>71.971</i>	<i>97.673</i>	<i>1.448</i>	<i>18.842</i>	<i>117.963</i>
Schippersinternaten	18.577	18.577	327	0	18.904
Participatie	2.050	3.030	- 364	- 22	2.644
Kennis, beleidsinformatie en kindermishandeling	8.879	7.696	156	- 245	7.607
Jeugdhulp	20.791	27.696	366	0	28.062
Transitie jeugd	21.674	40.674	963	19.109	60.746
Overig	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	<i>9.280</i>	<i>8.763</i>	<i>92</i>	<i>- 2.535</i>	<i>6.320</i>
Kennis, beleidsinformatie en kindermishandeling	3.434	3.592	38	- 1.745	1.885
Jeugdhulp	2.631	2.631	19	- 1.103	1.547
Transitie jeugd	2.465	1.790	27	328	2.145
Overig	750	750	8	- 15	743
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>1.258</i>	<i>1.258</i>	<i>19</i>	<i>0</i>	<i>1.277</i>
Overig	1.258	1.258	19	0	1.277
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	<i>22</i>	<i>22</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>22</i>
OCW: Onderwijskosten JeugdzorgPlus en kijkwijzer	22	22	0	0	22
Overig	0	0	0	0	0
Ontvangsten	4.508	4.508	0	5.065	9.573
Laagdrempelige ondersteuning opvoeden en opgroeien	4.423	4.423	0	- 4.000	423
Effectief en efficiënt werkend jeugdinstel	0	0	0	8.500	8.500
Noodzakelijke en passende zorg	85	85	0	565	650

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting**3. Effectief en efficiënt werkend jeugdinstel****Subsidies***Transitie jeugd*

Instellingen die jeugdzorg verlenen en die vanwege de transitie jeugdzorg in de financiële problemen zijn gekomen, kunnen een beroep doen op de subsidieregeling Bijzondere transitiekosten Jeugdwet. Het aantal aanvragen voor deze regeling is in 2017 toegenomen. Het voor 2017 beschikbare budget bleek hierdoor niet toereikend en is daarom verhoogd (€ 20,1 miljoen).

Ontvangsten

Laagdrempelige ondersteuning opvoeden en opgroeien

De ontvangsten zijn lager omdat minder subsidiebedragen zijn teruggevorderd dan geraamd (€ 4 miljoen).

Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel

De hogere ontvangsten worden met name veroorzaakt door een eenmalige ontvangst van de provincie Zuid-Holland. Deze ontvangst was verwacht in 2016 maar is uiteindelijk in 2017 gerealiseerd. Het betreft hier provinciale reserves die bedoeld zijn voor dekking van de kosten van de subsidieregeling Bijzondere transitiekosten Jeugdwet (€ 8,5 miljoen).

Artikel 6 Sport en bewegen

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 6.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Verplichtingen	112.747	56.273	13.579	10.901	80.753
Uitgaven	126.704	68.765	13.579	- 1.429	80.915
Waarvan juridisch verplicht (%)	97,7%				
1. Passend sport- en beweegaanbod	79.589	18.920	1.414	- 1.129	19.205
<i>Subsidies</i>	<i>22.347</i>	<i>14.816</i>	<i>1.078</i>	<i>- 750</i>	<i>15.144</i>
Gehandicaptensport	1.664	1.564	33	0	1.597
Verantwoord sporten en bewegen	277	2	5	0	7
Sport en bewegen in de buurt	13.155	5.529	912	- 805	5.636
Stimuleren van een veiliger sportklimaat	7.251	7.721	128	55	7.904
<i>Bekostiging</i>	<i>3.000</i>	<i>3.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3.000</i>
Compensatie van betaalde energiebelasting	0	0	0	0	0
Energiebesparing en duurzame energie	3.000	3.000	0	0	3.000
<i>Opdrachten</i>	<i>0</i>	<i>940</i>	<i>0</i>	<i>50</i>	<i>990</i>
Sport en bewegen in de buurt	0	940	0	50	990
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>47.755</i>	<i>76</i>	<i>323</i>	<i>- 329</i>	<i>70</i>
Sport en bewegen in de buurt	47.755	76	323	- 329	70
Energiebesparing en duurzame energie	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	<i>6.487</i>	<i>88</i>	<i>13</i>	<i>- 100</i>	<i>1</i>
Energiebesparing en verduurzaming	6.487	88	13	- 100	1
2. Uitblinken in sport	38.343	41.743	12.917	- 200	54.460
<i>Subsidies</i>	<i>27.748</i>	<i>31.098</i>	<i>10.288</i>	<i>500</i>	<i>41.886</i>
Topsportevenementen	7.231	9.431	127	260	9.818
Topsportprogramma's	19.016	20.166	10.135	240	30.541
Dopingbestrijding	1.501	1.501	26	0	1.527
<i>Inkomstenoverdrachten</i>	<i>10.415</i>	<i>10.415</i>	<i>2.629</i>	<i>- 700</i>	<i>12.344</i>
Stipendiumregeling	10.415	10.415	2.629	- 700	12.344
<i>Bijdragen aan (inter)nationale organisaties</i>	<i>180</i>	<i>230</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>230</i>
Dopingbestrijding	180	230	0	0	230
3. Borgen van innovatie, kennisontwikkeling en kennisdeling	8.772	8.102	- 752	- 100	7.250

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
<i>Subsidies</i>	8.479	7.809	- 755	- 100	6.954
Kennis als fundament	8.479	7.809	- 755	- 100	6.954
<i>Opdrachten</i>	231	231	3	0	234
Kennis als fundament	231	231	3	0	234
<i>Bijdragen aan (inter)nationale organisaties</i>	62	62	0	0	62
Overig	62	62	0	0	62
Ontvangsten	740	740	0	0	740
Overig	740	740	0	0	740

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

Voor het aangaan in 2017 van subsidieverplichtingen op de onderdelen Evenementen en Topsport voor 2018 is verplichtingenbudget overgeheveld van 2018 naar 2017 (circa € 12,3 miljoen).

2. Uitblinken in sport

Subsidies

Topsportprogramma's

Bij de augustusbesluitvorming in 2016 zijn structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor de Nederlandse topsport. In afwachting van een goed plan voor de inzet van deze middelen zijn die in eerste instantie op de aanvullende post bij Financiën geplaatst. Het afgelopen jaar is gewerkt aan dit plan en er is besloten om deze middelen onder andere in te zetten voor:

- het investeren in talentvolle en kansrijke sportprogramma's,
- het doorontwikkelen van de paralympische sport
- overig flankerend beleid.

Bij de augustusbesluitvorming in 2017 zijn deze middelen naar de VWS begroting overgeheveld (€ 10,3 miljoen).

Er is € 0,1 miljoen beschikbaar gesteld aan de Deense organisatie (Idraettens Analyseinstituut) voor de organisatie van de tweejaarlijkse conferentie «Play the Game». Deze conferentie heeft dit jaar plaatsgevonden van 26-30 november in Eindhoven.

Artikel 7 Oorlogsgetroffen en herinnering Tweede Wereldoorlog

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 7.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Verplichtingen	273.515	283.450	2.865	- 5.300	281.015

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting	Stand 2 ^e suppletoire begroting	
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Uitgaven	273.515	283.650	2.865	- 5.300	281.215
Waarvan juridisch verplicht (%)	99,2%				
1. De zorg- en dienstverlening aan verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WOII en de herinnering aan WO II	21.127	23.481	- 2.638	- 300	20.543
<i>Subsidies</i>	<i>20.300</i>	<i>22.654</i>	<i>- 2.642</i>	<i>- 300</i>	<i>19.712</i>
Nationaal Comité 4 en 5 mei	4.837	4.837	0	0	4.837
Nationale herinneringscentra	1.791	1.791	0	0	1.791
Zorg- en dienstverlening	7.745	7.745	- 1.500	0	6.245
Collectieve erkenning Indisch Nederland	0	500	0	0	500
Verhuizing uitbreiding Indisch Herinneringscentrum	0	500	0	0	500
Namenmonument	0	1.500	0	0	1.500
Overig	5.927	5.781	- 1.142	- 300	4.339
<i>Bekostiging</i>	<i>400</i>	<i>400</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>400</i>
Overig	400	400	0	0	400
<i>Opdrachten</i>	<i>403</i>	<i>403</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>407</i>
Overig	403	403	4	0	407
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	<i>24</i>	<i>24</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>24</i>
Overig	24	24	0	0	24
2. Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II	252.388	260.169	5.503	- 5.000	260.672
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>239.213</i>	<i>246.994</i>	<i>5.271</i>	<i>- 3.500</i>	<i>248.765</i>
Wetten en regelingen verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen	239.213	246.994	5.271	- 3.500	248.765
Backpay	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>13.175</i>	<i>13.175</i>	<i>232</i>	<i>- 1.500</i>	<i>11.907</i>
SVB	10.292	10.292	232	- 1.500	9.024
PUR	2.299	2.299	0	0	2.299
Stichting Administratie Indonesische Pensioenen	0	0	0	0	0
Overig	584	584	0	0	584
Ontvangsten	901	901	0	0	901
Overig	901	901	0	0	901

Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 8.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting	Stand 2 ^e suppletoire begroting	
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Verplichtingen	4.448.121	4.682.592	- 16.735	- 1.401	4.664.456
Uitgaven	4.448.121	4.682.592	- 18.677	- 1.401	4.662.514
Waarvan juridisch verplicht	100%				

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting	Stand 2 ^e suppletoire begroting	
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
<i>Inkomensoverdrachten</i>	4.448.121	4.682.592	- 18.677	- 1.401	4.662.514
1. Zorgtoeslag	4.405.980	4.643.293	- 17.827	- 466	4.625.000
2. Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg)	3.842	1.000	0	- 935	65
3. Tegemoetkoming specifieke zorgkosten	38.299	38.299	- 850	0	37.449
Ontvangsten	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

Inkomensoverdrachten

Zorgtoeslag

De uitgavenraming zorgtoeslag is op basis van de actuele raming van het Centraal Planbureau naar beneden bijgesteld (circa € 18,3 miljoen).

4. Niet-beleidsartikelen

Artikel 9 Algemeen

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 9.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting	Stand 2 ^e suppletoire begroting	
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Verplichtingen	28.185	30.060	- 9.575	8.023	28.508
Uitgaven	28.185	30.060	- 9.575	8.023	28.508
1. Internationale samenwerking	5.127	4.912	44	2.036	6.992
<i>Opdrachten</i>	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>	5.127	4.333	44	2.036	6.413
World Health Organization	3.868	3.289	0	0	3.289
Overig	1.259	1.044	44	2.036	3.124
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	0	579	0	0	579
Overig	0	579	0	0	579
3. Eigenaarsbijdrage RIVM	18.058	20.148	- 9.619	5.987	16.516
<i>Bekostiging</i>	18.058	20.148	- 20.148	0	0
Eigenaarsbijdrage RIVM	18.058	20.148	- 20.148	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	0	0	10.529	5.987	16.516
Eigenaarsbijdrage RIVM	0	0	10.529	4.175	14.704
Bijdrage aCBG	0	0	0	1.812	1.812
4. Begrotingsreserve achterborg WFZ-garanties	5.000	5.000	0	0	5.000
<i>Garanties</i>	5.000	5.000	0	0	5.000

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Overig	5.000	5.000	0	0	5.000
Ontvangsten	0	3.400	0	- 3.400	0
Overig	0	3.400	0	- 3.400	0

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

3. Eigenaarsbijdrage RIVM

Bekostiging

Eigenaarsbijdrage RIVM

De verhuizing van RIVM naar de nieuwbouwlocatie op de Uithof (in Utrecht) staat gepland voor begin 2021. In verband hiermee wordt € 5,2 miljoen verschoven van 2017 naar 2021. Daarnaast worden de budgetten voor Pd Alt overgeheveld naar artikel 10 Apparaatsuitgaven (€ 3,5 miljoen) en vindt binnen het artikel een verschuiving van middelen plaats van het instrument bekostiging naar het instrument bijdragen aan agentschappen (€ 10,2 miljoen).

Bijdragen aan agentschappen

Eigenaarsbijdrage RIVM

De mutatie betreft een overheveling binnen het artikel van het instrument bekostiging naar het instrument bijdrage aan agentschappen. Er worden aanvullend onder andere eenmalig extra middelen toegekend aan het RIVM voor informatiebeveiliging, hogere huisvestinglasten en digitalisering.

Ontvangsten

Bij de eerste suppletoire wet is een boeking in verband met het positieve resultaat van de NZa abusievelijk op artikel 9 geboekt. Dit wordt nu hersteld met een overheveling van € 3,4 miljoen naar artikel 4.

Artikel 10 Apparaatsuitgaven

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 10.

Apparaatsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Verplichtingen	259.117	304.406	18.788	13.490	336.684
Uitgaven	259.159	304.448	18.031	13.290	335.769
- Personele uitgaven	201.812	217.540	12.425	1.273	231.238
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>193.590</i>	<i>196.945</i>	<i>13.202</i>	<i>- 889</i>	<i>209.258</i>

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting	Stand 2 ^e suppletoire begroting	
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
waarvan externe inhuur	5.813	17.217	- 827	1.263	17.653
waarvan overige personele uitgaven	2.409	3.378	50	899	4.327
- Materiële uitgaven	57.347	86.908	5.606	12.017	104.531
waarvan ICT	5.712	7.958	988	3.631	12.577
waarvan bijdrage SSO's	27.769	30.401	9.095	1.027	40.523
waarvan overige materiële uitgaven	23.866	48.549	- 4.477	7.359	51.431
Ontvangsten	6.731	25.337	8.406	1.458	35.201
Overig	6.731	25.337	8.406	1.458	35.201

Nadere uitsplitsing apparaatsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting	Stand 2 ^e suppletoire begroting	
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Totaal apparaatsuitgaven Ministerie van VWS	259.159	304.448	18.031	13.290	335.769
Personele uitgaven kerndepartement	123.458	136.472	11.298	2.090	149.860
<i>waarvan eigen personeel</i>	116.674	122.132	11.605	- 272	133.465
<i>waarvan externe inhuur</i>	5.104	11.521	- 342	1.463	12.642
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	1.680	2.819	35	899	3.753
Materiële uitgaven kerndepartement	38.188	58.554	9.134	7.889	75.577
<i>waarvan ICT</i>	2.348	4.114	988	- 886	4.216
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	23.298	25.272	13.265	1.395	39.932
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	12.542	29.168	- 5.119	7.380	31.429
Personele uitgaven inspecties	64.639	64.293	1.335	35	65.663
<i>waarvan eigen personeel</i>	63.397	59.134	1.309	35	60.478
<i>waarvan externe inhuur</i>	513	4.600	11	0	4.611
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	729	559	15	0	574
Materiële uitgaven inspecties	15.516	17.522	- 4.059	4.033	17.496
<i>waarvan ICT</i>	2.961	3.350	0	4.381	7.731
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	4.260	4.700	- 4.001	- 363	336
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	8.295	9.472	- 58	15	9.429
Personele uitgaven SCP en raden	13.715	16.775	- 208	- 852	15.715
<i>waarvan eigen personeel</i>	13.519	15.679	288	- 652	15.315
<i>waarvan externe inhuur</i>	196	1.096	- 496	- 200	400
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	0	0	0	0	0
Materiële uitgaven SCP en raden	3.643	10.832	531	95	11.458
<i>waarvan ICT</i>	403	494	0	136	630
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	211	429	- 169	- 5	255
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	3.029	9.909	700	- 36	10.573

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

Personele uitgaven kerndepartement

De geraamde personele uitgaven van het kerndepartement zijn sinds eerste suppletoire begroting met € 13,4 miljoen naar boven bijgesteld. Dit is de optelling van een toename van de geraamde uitgaven ten behoeve van eigen personeel (€ 11,4 miljoen), externe inhuur (€ 1,1 miljoen) en voor overige personele uitgaven (€ 0,9 miljoen). Dit komt door diverse

personele mutaties waaronder de jaarlijkse loonbijstelling (€ 2,6 miljoen), extra uitgaven voor investering van ICTU (€ 1,1 miljoen), extra ontvangen bedragen van het Ministerie van OCW en SZW voor de uitvoering van subsidies door de Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (€ 3,5 miljoen) en een technische mutatie van € 9,0 miljoen ten behoeve van de middelen voor de projectdirectie Antonie van Leeuwenhoek Terrein (Pd-ALt) welke worden verantwoord op het apparaatsartikel.

Materiële uitgaven kerndepartement

De materiële uitgaven van het kerndepartement laten vanaf de eerste suppletoire begroting een toename zien van circa € 17,0 miljoen. Hier liggen enkele grote technische mutaties aan ten grondslag. Hiervan heeft € 13,4 miljoen betrekking op middelen voor de projectdirectie Antonie van Leeuwenhoek Terrein (Pd-ALt) welke worden verantwoord op het apparaatsartikel. Andere grote mutaties zijn desalderingen van ontvangsten van concernorganisaties en agentschappen voor de bijdragen aan de Shared Service Organisaties (SSO's) (€ 11,7 miljoen). Daarnaast heeft € – 7,3 miljoen een technische oorzaak. In het voorjaar zijn extra middelen beschikbaar gekomen voor uitvoering van verder informatiebeleid in de zorg. Deze middelen zijn bij eerste suppletoire begroting op artikel 10 geplaatst, maar worden nu naar de juiste beleidsartikelen overgeheveld.

Verder zijn er meerdere kleinere mutaties binnen de materiële budgetten en tussen de personele en materiële uitgaven (€ – 0,6 miljoen).

Personele en materiële uitgaven inspecties

De personele uitgaven van de inspecties worden voor circa € 1,4 miljoen bijgesteld. Dit betreft een structurele toekenning van de loonbijstelling 2017. De materiële uitgaven worden verlaagd door een technische mutatie van de IGZ aan het kerndepartement ten behoeve van de bijdrage aan de SSO's (€ – 4,4 miljoen). Daarnaast wordt de materiële uitgaven ook bijgesteld door diverse mutaties (€ 4,4 miljoen) waaronder voor het ICT project IV van Morgen.

Ontvangsten

De ontvangstenraming wordt ten opzichte van de eerste suppletoire begroting verhoogd met € 9,8 miljoen. Dit betreffen ontvangsten van agentschappen en raden voor betalingen aan SSO's (€ 9,4 miljoen) en het kernministerie (€ 0,5 miljoen).

Artikel 11 Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 11.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
Verplichtingen	- 33.462	26.284	- 52.889	28.825	2.220
Uitgaven	- 33.446	26.300	- 52.889	28.809	2.220
1. Loonbijstelling	0	49.739	- 49.739	2.220	2.220
2. Prijsbijstelling	1.629	10.186	0	- 10.186	0

	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties	
3. Onvoorzien	0	0	0	0	0
4. Taakstelling	- 35.075	- 33.625	- 3.150	36.775	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

Loonbijstelling

De loonbijstelling is toebedeeld aan de diverse instrumenten in de begroting (€ 49,7 miljoen). Daarnaast is voortvloeiend uit de nieuwe CAO voor het Rijk € 2,2 miljoen aan het budget toegevoegd.

Prijsbijstelling

De prijsbijstelling is toebedeeld aan de diverse instrumenten in de begroting (€ 10,2 miljoen).

Taakstelling

De taakstellende onderuitputting is gerealiseerd (€ 36,8 miljoen) door meevallers die zich gedurende het lopende begrotingsjaar voordeden, hiervoor in te zetten.

5. Financieel Beeld Zorg

1. Inleiding

Deze paragraaf geeft een actueel beeld van de uitgaven onder het Budgettair Kader Zorg (BKZ) in het lopende jaar. De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Najaarsnota 2017, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt.

In deze paragraaf worden alleen de nieuwe mutaties toegelicht. Deze nieuwe mutaties betreffen de bijstellingen ten opzichte van de standen die zijn opgenomen in de ontwerpbegroting 2018.

Dit deel van de 2^e suppletoire begroting 2017 bestaat uit de volgende paragrafen:

1. Inleiding
2. Ontwikkeling van het Budgettair Kader Zorg (BKZ) 2017
3. Verticale ontwikkeling van de BKZ-uitgaven en -ontvangsten 2017

2. Ontwikkeling van het Budgettair Kader Zorg (BKZ) 2017

Tabel 1 laat de ontwikkeling van het BKZ en de netto BKZ-uitgaven zien vanaf de stand ontwerpbegroting 2018. Het Budgettair Kader Zorg is bij de start van het kabinet-Rutte-Asscher voor de periode 2013–2017 vastgesteld bij Startnota (TK 33 400, nr. 18).

Tabel 1 Ontwikkeling van het BKZ en de netto BKZ-uitgaven 2017 (bedragen x € 1 miljoen)¹

	2017
BKZ stand ontwerpbegroting 2018	70.552
IJklijnmutaties (overboekingen)	- 3
BKZ stand 2° suppletoire begroting 2017	70.550
Netto-BKZ-uitgaven stand 2° suppletoire begroting 2017	68.111
Onderschrijding BKZ	- 2.439

¹ Als gevolg van afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en voorlopige realisatiegegevens.

Het BKZ is ten opzichte van de stand ontwerpbegroting 2018 afgenomen met € 3 miljoen als gevolg van overboekingen. De verwachte onderschrijding van het BKZ is nu € 2,4 miljard.

Tabel 2 geeft een overzicht van de kadertoetsing van het BKZ in 2017 vanaf de stand ontwerpbegroting 2018. Sinds de ontwerpbegroting 2018 is de kaderonderschrijding met € 0,7 miljard toegenomen. De belangrijkste verklaring hiervoor betreft de neerwaartse bijstelling van de netto BKZ-uitgaven met circa € 717 miljoen. Daarnaast is het BKZ zelf neerwaarts bijgesteld met € 2,5 miljoen als gevolg van een overboeking van ICT-middelen van het Budgettair Kader Zorg naar de VWS-begroting (behorend tot het kader R).

In tabel 3 wordt de bijstelling van de netto BKZ-uitgaven nader toegelicht.

Tabel 2 Kadertoets BKZ 2017 (bedragen x € 1 miljoen)¹

	2017
Kadertoets BKZ Ontwerpbegroting 2017	- 798
<i>Mutatie 1° suppletoire begroting 2017</i>	- 913
Kadertoets BKZ 1° suppletoire begroting 2017	- 1.711
<i>Mutatie ontwerpbegroting 2018</i>	- 14
Kadertoets BKZ ontwerpbegroting 2018	- 1.725
<i>Mutatie 2° suppletoire begroting 2017</i>	- 714
Kadertoets BKZ 2° suppletoire begroting 2017	- 2.439

¹ Als gevolg van afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en voorlopige realisatiegegevens.

Het bedrag van € 2,4 miljard kan nog wijzigen op grond van nieuwe cijfers over 2017 van het Zorginstituut en de NZa over de zorguitgaven. Hierover wordt in het jaarverslag 2017 nader gerapporteerd.

3. Verticale ontwikkeling van de BKZ-uitgaven en -ontvangsten 2017

Tabel 3 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2018 de verticale ontwikkeling van de BKZ-uitgaven en -ontvangsten zien. Omdat een groot deel van de mutaties ten opzichte van de ontwerpbegroting 2017 al in de 1° suppletoire begroting 2017 en in de ontwerpbegroting 2018 is toegelicht, worden hier slechts de mutaties ten opzichte van de ontwerpbegroting 2018 weergegeven.

Tabel 3 Verticale ontwikkeling van de totale BKZ-uitgaven en -ontvangsten 2017 (bedragen x € 1 miljoen)

	2017
Bruto BKZ-uitgaven ontwerpbegroting 2018	73.872,6
<i>Mutaties 2° suppletoire begroting 2017</i>	
Actualisering zorguitgaven	- 700,0
Overige	- 16,6
<i>Totaal mutaties</i>	<i>- 716,6</i>
Bruto BKZ-uitgaven 2° suppletoire begroting 2017	73.156,0
BKZ-ontvangsten ontwerpbegroting 2018	5.045,1
<i>Mutaties 2° suppletoire begroting 2017</i>	<i>0,0</i>
BKZ-ontvangsten 2° suppletoire begroting 2017	5.045,1
Netto BKZ-uitgaven 2° suppletoire begroting 2017	68.110,9

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en voorlopige realisatiegegevens.

Toelichting nieuwe mutaties

Uitgaven

Actualisering zorguitgaven

Op basis van voorlopige gegevens over het eerste half jaar van 2017 van het Zorginstituut zijn de ramingen van de zorguitgaven 2017 geactualiseerd. Binnen de Zvw tekent zich een onderschrijding af van circa € 700 miljoen. De belangrijkste sectoren daarbinnen betreffen de ggz en genees- en hulpmiddelen. Deze geraamde onderschrijding kan nog wijzigen op grond van de realisatiecijfers over geheel 2017. Daarover wordt in het jaarverslag 2017 nader gerapporteerd.